

Державний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:

**«ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ»**

Студента 4 курсу, 16 групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне управління
та адміністрування»

Коваля
Максима
Андрійовича

Науковий керівник
канд. екон. наук, доцент

Міняйло
Олександр Іванович

Гарант освітньої програми,
канд. екон. наук, доцент

Головня
Юлія Ігорівна

Київ 2022

Державний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра публічного управління та адміністрування

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: публічне управління та адміністрування

Спеціалізація: публічне управління та адміністрування

Затверджую

Зав. кафедри _____

«01» грудня 2021 р.

Завдання на випускню кваліфікаційну

роботу (проект) студентіві

Ковалю Максиму Андрійовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту): **«ДЕРЖАВНЕ
УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ»**

Затверджена наказом ректора від «26» листопада 2021 р. № 3884

2. Строк здачі студентом закінченого роботи (проекту): 05.06.2022

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Мета роботи (проекту): на базі аналізу стану державного управління системою соціальної роботи в Кам'янець-Подільській районній державній адміністрації, окреслити проблеми державного управління системою соціальної роботи у територіальних громадах й визначити шляхи вдосконалення його механізму.

Об'єкт дослідження: процес державного управління системою соціальної роботи в територіальних громадах.

Предмет дослідження: теоретико-методичні та прикладні основи

державного управління системою соціальної роботи в Кам'янець-Подільській районній державній адміністрації, проблеми державного управління системою соціальної роботи у територіальних громадах і шляхи вдосконалення його механізму.

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом):

ВСТУП

АНАЛІЗ СТАНУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
СИСТЕМОЮ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКІЙ
РАЙОННІЙ ДЕРЖАВНІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ

1.1. Сутність та основні механізми державного управління системою соціальної роботи

1.2. Аналіз діяльності Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації у сфері управління системою соціальної роботи

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ
СИСТЕМОЮ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКІЙ
РАЙОННІЙ ДЕРЖАВНІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ

2.1. Проблеми державного управління системою соціальної роботи в територіальних громадах та шляхи їх вирішення

2.2. Напрями удосконалення механізму державного управління системою соціальної роботи в Кам'янець-подільській районній державній адміністрації

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

5. Календарний план виконання роботи (проекту)

№	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи
---	---	-------------------------------

пор.	(проекту)	за планом	фактично
1	2	3	4
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 20.11.2021	20.11.2021
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 05.01.2022	05.01.2022
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.03.2022	20.03.2022
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.04.2022	20.04.2022
5	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи	До 23.05.2022	23.05.2022
6	Підготовка письмового відгуку на випускну кваліфікаційну роботу	До 01.06.2022	01.06.2022
7	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	01-05. 06.2022	01-05. 06.2022
10	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 10.06.2022	До 10.06.2022
11	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту	За графіком	За графіком

6. Дата видачі завдання «01» грудня 2022 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Міняйло О. І.

(*прізвище, ініціали, підпис*)

8. Гарант освітньої програми Головня Ю.І.

(*прізвище, ініціали, підпис*)

9. Завдання прийняв до виконання студент Коваль М. А.

(*прізвище, ініціали, підпис*)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

(проекту):

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

(*nidnuc*, *data*)

Відмітка про попередній захист Головня Юлія Ігорівна

(ПІБ, підпис, дата)

11. Висновок про випускню кваліфікаційну роботу (проект):

Випускна кваліфікаційна робота (проект) студента Коваля М. А.

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми): Головня Юлія Ігорівна

(прізвище, ініціали, підпис)

Завідувач кафедри: Новікова Наталія Леонідівна

(підпис, прізвище, ініціали)

«10» червня 2022 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ СТАНУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКІЙ РАЙОННІЙ ДЕРЖАВНІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ	4
1.1. Сутність та основні механізми державного управління системою соціальної роботи	4
1.2. Аналіз діяльності Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації у сфері управління системою соціальної роботи	13
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКІЙ РАЙОННІЙ ДЕРЖАВНІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ	21
2.1. Проблеми державного управління системою соціальної роботи в територіальних громадах та шляхи їх вирішення	21
2.2. Напрями удосконалення механізму державного управління системою соціальної роботи в Кам'янець-подільській районній державній адміністрації	29
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	36
ДОДАТКИ	43

ВСТУП

Актуальність теми. Основним ресурсом громади являються її мешканці. На різних етапах життя будь-хто із мешканців громади може з найрізноманітніших причин опинитись в складних життєвих обставинах і потребувати професійної соціальної підтримки для їх подолання.

За нинішнього етапу актуальність проблематики державного управління в сфері соціальної роботи зумовлена наявністю значних соціальних викликів, обумовлених, в першу чергу, проведенням військових дій на території нашої країни, істотним збільшенням обсягу соціальної категорії внутрішньо переміщених осіб, проблемою бідності, недостатньою адаптованістю населення до специфіки нинішніх економіко-соціальних умов.

Через специфіку трансформаційних процесів внаслідок реформування місцевого самоврядування, розвитку територіальних громад, децентралізації державного управління, на сьогоднішній день значного удосконалення потребує система організації соціальної роботи на регіональному рівні.

Мета дослідження – на базі аналізу стану державного управління системою соціальної роботи в Кам'янець-Подільській районній державній адміністрації, окреслити проблеми державного управління системою соціальної роботи у територіальних громадах й визначити шляхи вдосконалення його механізму.

Завдання дослідження:

- розглянути сутність й основні механізми державного управління системою соціальної роботи;
- зробити аналіз діяльності Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації в сфері управління системою соціальної роботи;
- окреслити проблеми державного управління системою соціальної роботи в територіальних громадах і напрями їх вирішення;

- визначити шляхи вдосконалення механізму державного управління системою соціальної роботи у Кам'янець-подільській районній державній адміністрації.

Об'єкт дослідження – процес державного управління системою соціальної роботи в територіальних громадах.

Предмет дослідження – теоретико-методичні та прикладні основи державного управління системою соціальної роботи в Кам'янець-Подільській районній державній адміністрації, проблеми державного управління системою соціальної роботи у територіальних громадах і шляхи вдосконалення його механізму.

Методи дослідження. У ході виконання роботи застосовано такі методи загальнонаукові методи: системно-аналітичний метод – задля теоретичного узагальнення наукових думок провідних українських та закордонних науковців, які присвячені сутності й основним механізмам державного управління системою соціальної роботи; статистичний підхід і метод порівняльного аналізу – з метою оцінки діяльності Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації в сфері управління системою соціальної роботи у динаміці; системний підхід – задля комплексного дослідження проблем, державного управління системою соціальної роботи у територіальних громадах й напрямів їх вирішення; індукція і дедукція – з метою пошуку напрямів удосконалення механізму державного управління системою соціальної роботи в Кам'янець-подільській районній державній адміністрації; аналіз, синтез й узагальнення – задля формування висновків і рекомендацій.

Практична цінність отриманих результатів полягає в можливості вдосконалення механізму державного управління системою соціальної роботи Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації.

Структура роботи. Структурно робота складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури, який включає 50 джерел та

додатків. Загальний обсяг роботи 42 сторінки, з них 33 сторінки основного тексту.

РОЗДІЛ 1

АНАЛІЗ СТАНУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКІЙ РАЙОННІЙ ДЕРЖАВНІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ

1.1. Сутність та основні механізми державного управління системою соціальної роботи

За нинішніх умов господарювання питання поліпшення механізму державного управління стає дедалі більш актуальним, оскільки якраз за рахунок методів, інструментів й важелів, котрі являються складовими частинами основи механізму державного управління, реалізується регулювання провідних аспектів не тільки економічної, проте і соціальної, суспільної, політичної й інших видів діяльності.

За І. О. Сквірським, державне управління визначається як форма діяльності органів виконавчої влади, котра реалізується шляхом використання різноманітних засобів (адміністративних актів), направлених на приватних осіб, а також інших суб'єктів, котрі не перебувають із відповідним органом виконавчої влади в стані службового підпорядкування [44].

Визначимо сутність поняття «механізм державного управління», котре з огляду на велику кількість існуючих поглядів вчених лишається дискусійним (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Трактування поняття «механізм державного управління»

Автор (джерело)	Визначення
А. Халецький [50, с. 312]	«організація практичного здійснення державного управління, що охоплює об'єкти управління; суб'єкти

	управління; взаємовплив між суб'єктами й об'єктами управління»
Л. М. Акімова [2, с. 77]	«сукупність стимулів, засобів, важелів, котрі застосовує країна для досягнення певних економічних результатів в суспільно вагомих сферах розвитку суспільства»
О. Радченко [40, с. 24]	«системна сукупність послідовних дій, структур, інституцій, станів, форм та процесів у державі як продукт організованої людської діяльності, що має за мету реалізацію потреб та інтересів людей і вирішення нагальних суспільно-політичних проблем за рахунок державного впливу та регулювання суспільної життєдіяльності на основі усталених суспільних цінностей, правил та норм; являється формою реалізацію функцій держави і має в якості суб'єкта органи державного управління»
М. Васильєва [9, с. 21]	«система процедур державного управління, котрі формують управлінське рішення або правила його прийняття та реалізації. Механізм державного управління являється єдиною системою, котра, в свою чергу, складається із конкретних управлінських механізмів»
О. Ковалюк [23, с. 16]	«інструменти, форми, важелі і методи, а також політичне, інформаційне і нормативно-правове забезпечення»
М. Круглов [27, с. 12]	«сукупність правових, економічних, організаційних та мотиваційних засобів цілеспрямованого впливу суб'єктів державного управління на діяльність об'єктів, що забезпечує узгодження інтересів учасників державного управління, котрі взаємодіють», «так як фактори державного управління можуть мати правову, економічну, політичну, організаційну та соціальну природу, то комплексний механізм державного управління має являти собою систему правових, економічних, політичних, організаційних та мотиваційних механізмів»
О. Кравченко [26]	«сукупність методів, засобів, форм, мотиваційних, правових, адміністративних, організаційних й інших заходів держави, направлених на забезпечення динамічного розвитку суспільства»
А. Ліпенцев, О. Поляк [29]	«штучно створена система засобів впливу і взаємодії суб'єктів й об'єкта управління»
В. Бакуменко, Д. Безносенко [3, с. 12]	«практичні заходи, стимули, важелі, засоби, за допомогою котрих органи державної влади чинять вплив на будь-які суспільні відносини задля досягнення намічених цілей. Найбільш часто в державному

	управлінні використовується комплексний механізм, котрий являється системою правових, політичних, організаційних, адміністративних, гуманітарних, соціальних і економічних засобів цілеспрямованого впливу органів державного управління»
Р. М. Рудніцька, О. Г. Сидорчук [43, с. 54]	у вузькому розумінні «статична система, котра слугує інструментом організації управлінських процесів і явищ»; в широкому розумінні «засіб реалізації владних відносин, реальне функціонування всієї статичної єдності елементів»
В. Авер'янов [13, с. 43]	«сукупність відповідних державних органів, організованих в систему для виконання цілей (завдань) державного управління згідно з їх правовим статусом, і масив правових норм, які регламентують організаційні засади і процес реалізації вказаними органами власного функціонального призначення»

Джерело: складено автором

Таким чином, механізм державного управління являє собою систему дій органів державної влади із використання сукупності практичних заходів, важелів, засобів і стимулів задля досягнення певних економічних результатів в суспільно вагомих сферах розвитку суспільства.

Державне управління у сфері соціальної роботи характеризується деякими специфічними рисами, які ґрунтуються на тому факті, що воно полягає у розширенні можливостей та самостійності громадян в подоланні життєвих проблем, налагодженні зв'язків із соціальними службами й іншими організаціями, котрі мають необхідні ресурси та надають відповідні соціальні послуги. Недержавні і державні соціальні служби як один із напрямків соціальної роботи формують систему соціального обслуговування населення [24].

Держава бере на себе зобов'язання щодо гарантування особам, котрі знаходяться у важких життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги, надання соціальних послуг за окресленими стандартами якості і несе за це відповідальність. Таким чином, держава, застосовуючи власні

владні повноваження, має здійснювати управління системою надання соціальних послуг через використання певних механізмів.

За В. І. Николаєвою, пропонується визначати державне управління системою соціальної роботи у вигляді «цілеспрямованих системних дій органів державної влади стосовно системи соціальної роботи шляхом впровадження певних методів та принципів й інших важелів управління на всіх рівнях задля реалізації повною мірою завдань та цілей соціальної політики, котра основана на законодавчо затверджених імперативах та розкриває соціальні показники благополуччя населення (рівень безробіття, рівень бідності, рівень охоплення та якість соціальних послуг тощо)» [30, с. 132].

Сутність державного управління системою соціальної роботи полягає у координації, організації взаємодії, контролі, оптимізації і модернізації її складної структури [30, с. 133].

Згідно зі ст. 12 закону України «Про соціальні послуги» сфера надання соціальних послуг складається із трьох секторів:

- 1) недержавного (релігійні, благодійні, громадські організації і фізичні особи, діяльність котрих пов'язана із наданням соціальних послуг);
- 2) комунального (заклади й установи комунальної власності, які надають соціальні послуги та перебувають у підпорядкуванні органів місцевого самоврядування);
- 3) державного (суб'єкти, які надають соціальні послуги та перебувають у державній власності, а їх управління здійснюється відповідним центральним органом виконавчої влади (ЦОВВ) [38].

Ключова роль у процесі розробки і реалізації механізмів та принципів державного управління системою надання соціальних послуг належить уповноваженим органам державної влади в сфері надання соціальних послуг, до провідних з котрих, як вважає Г. Куспляк, варто віднести:

- місцеві органи виконавчої влади й органи місцевого самоврядування, котрі реалізують державну політику шляхом системи надання соціальних

послуг; проводять моніторинг й оцінку якості соціальних послуг; установлюють потреби населення адміністративно-територіальних одиниць в соціальних послугах, їх обсягах та видах за допомогою збирання, узагальнення й аналізу інформації щодо становища та життєвих обставин соціальної групи чи особи, а також оцінки впливу послуг на процес подолання важких життєвих обставин; забезпечують управління, координацію і контроль функціонування надавачів соціальних послуг; здійснюють соціальне замовлення за рахунок коштів, передбачених законом України «Про соціальні послуги» для фінансування соціальних послуг; розробляють, затверджують і фінансують комплексні регіональні цільові соціальні програми із надання соціальних послуг;

- ЦОВВ (Міністерство соціальної політики), які працюють над забезпеченням формування та реалізації державної політики в сфері соціального захисту населення, надання соціальних послуг. ЦОВВ здійснюють розробку проєктів нормативно-правових актів з метою врегулювання діяльності у системі надання соціальних послуг, в тому числі встановлюють гарантований мінімум соціальних послуг, затверджують державні стандарти відповідних послуг, здійснюють моніторинг додержання законодавства стосовно надання соціальних послуг, координують функціонування місцевих органів влади, ведуть реєстр надавачів соціальних послуг,. Територіальні підрозділи ЦОВВ реалізують управління, координацію в даній сфері [28].

Відповідно до В. І. Ніколаєвої, державне управління соціальною роботою виконується на всіх рівнях її організації локальному, де має відповідні організаційні структури: 1) місцевому (муніципальному); 2) регіональному; 3) державному (національному) [30, с. 133].

Місцеві і центральні органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування у ході надання соціальних послуг міцно взаємодіють між собою та з суб'єктами, котрі надають соціальні послуги, іншими фізичними і юридичними особами. Держава являє собою ключовий суб'єкт управління

системою надання соціальних послуг, котра має здійснювати організуючу і координуючу роль у врегулюванні суспільних відносин, процесів в даній системі [36, с. 70].

За Є. Бородіним і К. Раєвською зазначається, що систему організації соціальної роботи на регіональному (місцевому) рівні формують три підсистеми:

- органи місцевого самоврядування і місцеві органи виконавчої влади (районні, селищні і сільські ради, служби у справах дітей, управління (відділи) освіти, управління (відділи) у справах сім'ї, молоді та спорту);
- заклади соціальної інфраструктури: неурядові організації соціального спрямування, заклади освітньої сфери, притулки для дітей, організації і заклади соціально-педагогічного направлення, заклади соціального направлення (центри медико-соціальної реабілітації неповнолітніх, центри соціально-психологічної реабілітації осіб із функціональними обмеженнями, центри для ВІЛ-інфікованих осіб, центри соціально-психологічної допомоги, соціальні гуртожитки),;
- члени територіальної громади [7, с. 243].

Згідно з дослідженнями О. В. Безпалько, соціальна робота на регіональному рівні має деяку специфіку:

- 1) опорною умовою ефективності соціальної роботи в громаді являється активізація членів громади, стимулювання їх до різних ініціатив, насамперед до участі у визначенні й вирішенні проблем соціально вразливих категорій громадян;
- 2) діяльність фахівців соціальної сфери при організації соціальної роботи на рівні місцевого самоврядування має бути направлена на розвиток партнерських відносин, співпраці між членами громади, різними органами місцевого самоврядування, соціальними інституціями територіальної громади і місцевої виконавчої влади;
- 3) забезпечується здебільшого функціонуванням неурядових та державних організацій, органів місцевого самоврядування завдяки надання

ними соціальних послуг відповідним категоріям населення, впровадження відповідних соціальних технологій [6, с. 17].

Державне управління системою соціальної роботи на регіональному рівні являє собою виконавчо-розпорядчу діяльність із реалізації цілей одночасно регіональної і загальнодержавної соціальної політики, основаної на законодавчо встановлених імперативах, які визначають реальний рівень життя, зайнятості населення, соціального благополуччя, його соціальної підтримки. Зміст державного управління соціальною роботою на регіональному рівні полягає у гармонізації, координації фундаментальних взаємодій, вдосконаленні структури даного дуже складного системного утворення та вимагає участі в управлінні нею великої кількості суб'єктів державної влади на всіх рівнях її організації: місцевому і загальнодержавному [30, с. 133].

С. Попов і Л. Савчук зазначають, що повноваження держави у соціальній сфері реалізуються відповідними органами влади через використання широкого спектру механізмів публічного управління соціальними послугами, в тому числі такими як: освітній, фінансовий, науково-прикладний, організаційний, кадровий, інформаційний і правовий [36, с. 70].

У свою чергу на думку В. І. Николаєвої, сутнісними механізмами державного управління системою соціальної роботи являється нормативно-правовий, ресурсний, організаційний. В той же час ресурсний механізм, як вважає вчена, буде інтеграцією інформаційного, фінансового, кадрового, соціального механізмів державного управління [30, с. 133]. Інакше кажучи, в поглядах дослідників наявна деяка розбіжність, Л. Савчук і С. Попов, окрім спільних із В. І. Николаєвою кадрового, фінансового, інформаційного, правового й організаційного механізмів, називають ще освітній і науково-прикладний. Окремо В. І. Николаєва виокремлює соціальний механізм державного управління соціальної роботи, зміст котрого не розкриває детально.

Вважаємо більш раціональною класифікацію механізмів державного управління системою соціальної роботи запропоновану С. Поповим і Л. Савчук. Кожен із ключових механізмів можна охарактеризувати за його призначенням (функціями) (рис. 1.1).

Нормативно-правовий механізм (правовий механізм)	•забезпечує відповідне регулювання взаємовідносин, які виникають при організації і наданні соціальних послуг, реалізацію права громадян на одержання гарантованого державою рівня якості і в необхідних обсягах соціальних послуг
Механізм фінансового забезпечення	•складник регуляторного механізму фінансової політики держави в умовах трансформації соціально-економічних відносин, котра полягає у застосуванні сукупності фінансових інститутів, зокрема кредитного, бюджетного, страхового, податкового механізмів задля створення відповідних умов розвитку соціального забезпечення як важливої функції державного управління із врахуванням динаміки показників соціально-економічного розвитку країни, зокрема прожиткового мінімуму, середньої заробітної плати у реальному секторі економіки, бюджетній сфері, що надає змоги підвищити якість та доступність соціальних послуг
Організаційний механізм	•сукупність здійснюваних недержавними і державними інститутами відповідних впливів, котрі направлено на розвиток та підвищення ефективності функціонування даної системи через її самоупорядкування.
Інформаційний механізм	•сукупність методів, технологій, способів збирання, обробки інформації, своєчасне змістовно-якісне її опрацювання і надання задля забезпечення ефективного функціонування даної системи.
Кадровий механізм	•управлінська діяльність, направлена на виконання функцій, пов'язаних із пошуком, добором і розстановкою кадрів, їх розвитком (оцінка, контроль, професійне навчання, підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації й ін.), мотивації та правового регулювання їх трудової діяльності.
Науково-прикладний механізм	•наукова діяльність, направлена на дослідження процесів, явищ, складних життєвих обставин в житті людей задля напрацювання нових знань, методів, форм та засобів, котрі використовуються в практичній діяльності закладів, установ, соціальних служб, організацій для вдосконалення управління системою надання соціальних послуг
Освітній механізм	•сукупність державно-управлінських форм, принципів та методів впливу на професійне навчання, підготовку, перепідготовку (спеціалізацію), підвищення кваліфікації й атестацію фахівців системи надання даних послуг

Рис. 1.1. Основні функції механізмів державного управління системою соціальної роботи

Джерело: побудовано за даними [4, 31, 10, 36].

Організаційний механізм дуже пов'язаний із правовими нормами, які регламентують організаційну структуру системи соціальної роботи. Даний

механізм управління системою надання соціальних послуг містить відповідні інструменти, на кшталт акредитація певного виду соціальних послуг, соціальне замовлення, стандартизація соціальних послуг, ліцензування [10].

Вагомою складовою інформаційного механізму системи надання соціальних послуг являється державно-громадське консультування із питань надання соціальних послуг. Суть даного інструменту полягає у налагодженні і постійній підтримці зв'язків із зацікавленими сторонами, державними, партнерами, громадськими, комунальними і приватними суб'єктами, які надають дані послуги, а також створення внутрішньої системи управлінських комунікацій та менеджменту інформаційними потоками [41, с. 12].

Всі зазначені вище механізми державного управління системою соціальної роботи направлені на узгодження суспільних потреб, інтересів, постановку цілей, розробку необхідних рішень і їх виконання за ресурсної підтримки держави (важелів, влади, методів, засобів, заходів, апарату й ін.) [14].

Необхідно відзначити, що розвиток системи надання соціальних послуг являється елементом зобов'язань України стосовно виконання Європейської соціальної хартії, в частині 1.14 котрої зазначено, що кожна людина має право послуговуватися послугами соціальних служб. В ст. 14 даного міжнародного документу визначено, що з метою забезпечення ефективного надання соціальних послуг наша країна зобов'язується сприяти функціонуванню служб чи формувати служби, котрі завдяки використанню методів соціальної роботи, будуть сприяти зростанню розвитку та добробуту як окремих осіб, так і їх групу суспільстві, а також їхньому пристосуванню до соціального середовища; стимулювати окремих осіб і добровільні й інші організації до участі в утворенні і діяльності відповідних служб [15].

Таким чином, можемо підбити підсумки, механізм державного управління являє собою систему дій органів державної влади із застосування сукупності практичних заходів, стимулів, важелів і засобів для досягнення

деяких економічних результатів в суспільно вагомих сферах розвитку суспільства.

Державне управління у сфері соціальної роботи характеризується певними специфічними рисами та визначається як направлені системні дії органів державної влади щодо системи соціальної роботи через впровадження певних методів та принципів й інших важелів управління на всіх рівнях задля виконання завдань та цілей соціальної політики, котра оснований на законодавчо затверджених імперативах та розкриває соціальні показники благополуччя населення.

Державне управління системою соціальної роботи реалізується за допомогою використання деяких механізмів. Головними із котрих являються освітній, фінансовий, науково-прикладний, кадровий, організаційний, інформаційний і правовий.

1.2. Аналіз діяльності Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації у сфері управління системою соціальної роботи

Кам'янець-подільська районна державна адміністрація діє на підставі Конституції України (статті 118, 119) [25] і Закону України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року №586-XIV [37].

Районна державна адміністрація являється місцевим органом виконавчої влади, що у рамках власних повноважень здійснює виконавчу владу на території Кам'янець-Подільського району, а також реалізує повноваження, делеговані їй районною радою. Головні завдання Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації представлено на рис. 1.2.

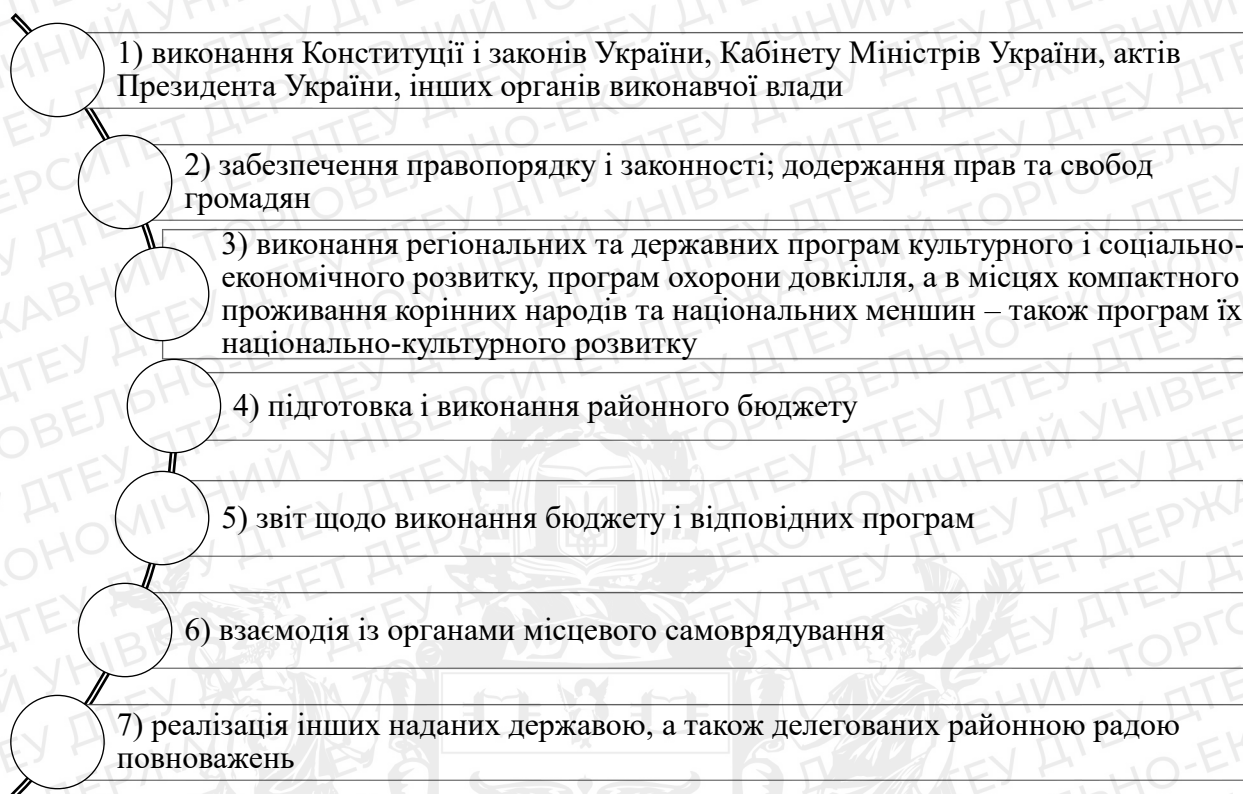

Рис. 1.2. Ключові завдання Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації

Джерело: побудовано автором за даними [37]

З метою здійснення аналізу діяльності Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації в сфері управління системою соціальної роботи, визначимо повноваження районної державної адміністрації у галузі соціального захисту та соціального забезпечення населення. Кам'янець-Подільська районна державна адміністрація у межах власних повноважень здійснює:

1) вирішення питання стосовно встановлення опіки та піклування, створення передбачених законодавством умов для виховання і/або влаштування дітей, котрі у зв'язку зі смертю батьків, позбавлення батьків батьківських прав, хвороби батьків або з інших причин zostались без батьківського піклування, стосовно захисту майнових та особистих прав й інтересів дітей, а також вживає інших заходів стосовно соціального захисту дітей, віднесених до її компетенції законом;

2) вирішення питання щодо утворення, реорганізації і ліквідації спеціальних будинків-інтернатів для осіб похилого віку, осіб, котрі потребують медичної допомоги через захворювання на туберкульоз, й інвалідів першої та другої груп, котрі відбували покарання у виді позбавлення волі на певний строк чи обмеження волі;

3) здійснення відповідно до законодавства заходів соціального патронажу стосовно осіб, котрі відбували покарання у виді позбавлення волі на певний строк чи обмеження волі;

4) сприяння релігійним, громадським організаціям, благодійним фондам, окремим громадянам в поданні допомоги соціально незахищеним громадянам;

5) забезпечення в установленому порядку надання населенню субсидій на житлово-комунальні послуги;

6) забезпечення працевлаштування інвалідів, сприяння здобуттю останніми освіти, набуттю потрібної кваліфікації, матеріально-побутовому обслуговуванню, санаторно-курортному лікуванню інвалідів, ветеранів праці і війни, осіб, котрі постраждали через Чорнобильську катастрофу; сприяння поданню протезно-ортопедичної допомоги населенню та забезпеченню інвалідів засобами реабілітації та пересування; встановлення піклування над повнолітніми дієздатними особами, котрі відповідно до стану здоров'я потребують догляду;

7) розробку та забезпечення виконання комплексних програм покращення обслуговування соціально незахищених громадян і усесторонній розвиток їх обслуговування;

8) створення мережі, забезпечення зміцнення та розвитку матеріально-технічної бази закладів соціального захисту населення, зростання рівня та якості обслуговування в них;

9) реалізацію державної політики у галузі соціального захисту і соціального забезпечення соціально незахищених громадян – дітей, пенсіонерів, дітей-сиріт, інвалідів, одиноких непрацездатних, позбавлених

батьківського піклування, осіб із їх числа, багатодітних сімей, одиноких матерів, інших громадян, котрі у зв'язку із недостатньою матеріальною забезпеченістю потребують допомоги і соціальної підтримки зі сторони держави. Сприяння розвитку їх соціального забезпечення, своєчасному та правильному призначенню та виплаті державної допомоги і пенсій, поданню адресної соціальної підтримки і допомоги, призначенню і виплаті цільової грошової допомоги, інших компенсаційних заходів соціального захисту.

Протягом 2021 року зусилля управлінь і відділів Кам'янець-Подільської райдержадміністрації, територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади були направлені на виконання вимог законів України, доручень та актів Президента України і Кабінету Міністрів України, забезпечення стабільного розвитку усіх галузей економіки і на поліпшення рівня життя населення району.

Аналіз найактуальніших для Кам'янець-Подільського району питання здійснювався на засіданнях колегії райдержадміністрації і відповідних нарадах. В 2021 році здійснено 12 засідань колегії райдержадміністрації, на котрих розглянуто 38 питань. За підсумками розгляду прийнято 33 розпорядження, ухвалено 5 протокольних рішень, матеріали оприлюднені в ЗМІ [20].

Грунтуючись на звітах Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації представлених на офіційному сайті даного державного органу проведемо аналіз його роботи в сфері соціальної роботи.

Одним із напрямків роботи Кам'янець-подільської районної державної адміністрації являється робота зі зверненнями громадян (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Дані про звернення громадян, що надійшли до Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації за 2018-2022* рр.

Показники	Рік				
	2018	2019	2020	2021	2022

	кіль-ть	%	кіль-ть	%	кіль-ть	%	кіль-ть	%	кіль-ть	%
Кількість усіх звернень	1009	100,0	1358	100,0	1752	100,0	1668	100,0	1021	100,0
Результати розгляду звернень:										
вирішено позитивно	832	82,5	958	70,5	1476	84,2	1402	84,1	969	94,9
відмовлено задоволенні	18	1,8	29	2,1	32	1,8	33	2,0	4	0,4
дано роз'яснення	108	10,7	316	23,3	195	11,1	180	10,8	6	0,6
інше	51	5,1	55	4,1	49	2,8	53	3,2	42	4,1
Кількість звернень від незахищених верств населення	794	78,7	937	69,0	1412	80,6	1352	81,1	848	83,1
Штатна чисельність структурного підрозділу роботи зі зверненнями громадян	71		72		72		71		71	

*дані станом на 1.04.22

Джерело: складено автором за даними [16, 17, 18, 19]

Відповідно до даних табл. 1.2 видно, що переважна більшість звернень громадян до Кам'янець-подільської районної державної адміністрації вирішуються позитивно. Значення показника варіюється від 70,5% в 2019 році до 93,9% за три місяці 2022 року.

Необхідно зазначити, що в 2020 році у порівнянні із 2018 і 2019 роками суттєво зросла кількість звернень до Кам'янець-подільської районної державної адміністрації. Цей факт пов'язаний із пандемією Covid-19, коли істотно збільшилась кількість соціально незахищених людей у зв'язку із заходами із попередження поширення пандемії. Ще одним підтвердженням даного припущення являються дані стосовно кількості звернень від соціально незахищених верств населення в загальній структурі звернень. В 2020 році даний показник зріс до 80,6%, що на 11,6% більше, ніж в 2019 році.

В 2022 році тільки за 3 місяці кількість звернень становила більше 60% від минулого року. Дана ситуація зумовлена військовими діями на території

нашої країни, що зумовила вимушену зміну місця проживання суттєвої кількості населення та кваліфікацію їх як внутрішньо переміщених осіб. Дані люди звертаються за допомогою за місцем нового проживання, що істотно збільшує навантаження на працівників структурного підрозділу роботи зі зверненнями громадян, кількість котрих залишилась незмінною.

За 3 місяці 2022 року до Кам'янець-подільської районної державної адміністрації надійшло 1021 письмових звернень громадян, з котрих – від обласної державної адміністрації – 815 звернень. У зверненнях порушено 1038 питань [16].

За 2022 рік до районної державної адміністрації надійшло 11 колективних звернень, в котрих звернулося 212 осіб. Основні питання, котрі піднімалися в колективних зверненнях це питання соціального захисту населення і надання матеріальної допомоги, земельних відносин і аграрної політики, надання транспортного сполучення, житлово-комунальних послуг [45].

За період 2022 року до районної державної адміністрації надійшло 14 повторних звернень. Головна причина повторних звернень громадян являються відмови в наданні житлових субсидій внаслідок змін законодавства.

З-поміж основних питань, які порушували громадяни в зверненнях до Кам'янець-подільської районної державної адміністрації, питання соціального захисту населення і надання матеріальної допомоги – 65%, аграрної політики і земельних відносин, зокрема землекористування – 14 %, надання житлово-комунальних послуг – 4%, транспортного сполучення – 2% [16].

Задля сприяння громадянам у вирішенні проблемних питань, із котрими вони звертаються до органів місцевого самоврядування й органів державної влади, в Кам'янець-подільській районній державній адміністрації проведено 3 засідання постійно діючої комісії із питань розгляду звернень громадян, на котрих розглянуто 4 питання.

Згідно із затвердженими графіками роботи «гарячої» телефонної лінії «Запитай у влади» районної державної адміністрації пройшло 34 телефонних ліній, на котрі звернулося 47 осіб, із котрих до голови районної державної адміністрації – 17 осіб [47].

Через карантинні обмеження, задля запобігання поширенню вірусної хвороби COVID-19, виїзні і особисті прийоми громадян керівництвом Кам'янець-подільської районної державної адміністрації відбувались із додержанням соціальної дистанції.

На офіційному веб-сайті Кам'янець-подільської районної державної адміністрації відбувається систематичне висвітлення матеріалів стосовно організації роботи із зверненнями громадян, розміщено графіки особистих прийомів, роз'яснення із найактуальніших питань, які порушують громадяни в зверненнях. За час 2022 року усього було розміщено 9 інформаційних матеріалів.

Особлива увага в Кам'янець-подільській районній державній адміністрації надається питанням із котрими звертаються ветерани праці та війни, інваліди й інші непрацездатні особи, одинокі матері, багатодітні сім'ї, а також питання, із котрими звертаються учасники антитерористичної операції.

Задля поліпшення обслуговування населення в районній державній адміністрації зроблено інформаційні стенди, на котрих розміщено законодавчо-нормативну базу з питань розгляду звернень громадян, зразки звернень та заяв, графіки виїзних, особистих прийомів керівництва адміністрації, роботи «гарячої» телефонної лінії «Запитай у влади».

За період 2022 року до Кам'янець-подільської районної державної адміністрації прийшло 969 звернень від соціально незахищених категорій громадян, зокрема від:

- внутрішньо переміщених осіб – 587 звернень;
- одиноких матерів і багатодітних сімей – 43 звернення;
- учасників бойових дій й інвалідів війни – 56 звернень;

- інвалідів, пенсіонерів, ветеранів праці – 162 звернення [16].

За 2021 рік 23 хворим та малозабезпеченим мешканцям району із районного бюджету було виплачено кошти у сумі 73 200 тис. грн. [45].

Підіб'ємо підсумки, Кам'янець-подільська районна державна адміністрація являється місцевим органом виконавчої влади, що у рамках власних повноважень провадить виконавчу владу на території Кам'янець-Подільського району, а також реалізує повноваження, делеговані їй районною радою.

Грунтуючись на аналізі звітів розміщених на офіційному сайті Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації встановлено, що повноваження цієї районної державної адміністрації у сфері соціального захисту і соціального забезпечення населення виконуються належно, проте вирішення деяких проблем, що наявні в діяльності даного державного органу, допоможе функціонувати йому більш ефективно. Детальніше проблеми та шляхи їх вирішення розглянемо у наступному розділі.

РОЗДІЛ 2

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКІЙ РАЙОННІЙ ДЕРЖАВНІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ

2.1. Проблеми державного управління системою соціальної роботи в територіальних громадах та шляхи їх вирішення

Одразу необхідно відзначити, що механізму державного управління в сфері соціальної роботи у територіальних громадах притаманна велика кількість проблем. Нинішній стан реалізації майже всіх механізмів державного управління системою соціальної роботи в нашій країні перебуває на незадовільному рівні. З огляду на те, що системі надання соціальних послуг властивий високий рівень плинності кадрів, забезпечення системи соціальних послуг кваліфікованими кадрами, в тому числі їх професійної підготовки стосовно надання соціальних послуг у відповідності до окреслених стандартів, залишається дуже гострою проблемою. Головними причинами даного явища являються складність роботи, дуже низький рівень заробітної плати і соціально-побутові умови проживання соціальних працівників в сільській місцевості [36].

Механізм фінансового забезпечення системи надання соціальних послуг на практиці не дозволяє у повній мірі реалізовувати положення закону України «Про соціальні послуги», так як характеризується: наданням цілого ряду непрозорих та громіздких пільг; дуже нераціональними і неефективними соціальними грошовими виплатами; низьким рівнем адресності послуг [46].

Значним недоліком фінансового механізму являється унеможливлення направлення коштів із місцевих та державного бюджетів недержавним суб'єктам, які надають відповідні послуги. Так стаття 89 п. 4 (а) Бюджетного кодексу України визначає, що бюджетні видатки на надання соціальних

послуг можуть виділятися за допомогою державних програм соціального забезпечення лише для державних установ. Іншими словами, Бюджетний кодекс не передбачає можливості направлення даних коштів до позабюджетних установ, в тому числі до недержавних організацій (НДО), котрі являються суб'єктами надання даних послуг [8, с. 89].

Статтею 7 закону України «Про соціальні послуги» визначено, що суб'єкти, котрі надають соціальні послуги на договірних засадах можуть залучати для виконання даної роботи інших фізичних осіб, в тому числі волонтерів, господарюючі суб'єкти, організації, установи [Про соціальні]. Проте, відповідно до стану на сьогоднішній день, законодавством не передбачено реальну можливість надання соціальних послуг фізичними особами-підприємцями, що істотно звужує коло даних суб'єктів і зменшує конкуренцію в даній системі.

Здійснивши аналіз стану соціальної сфери і діяльності системи соціальної роботи на регіональному рівні й організаційно-правових засад управління нею, В. І. Николева акцентує увагу на тому, що на сьогоднішній день в нашій країні є ряд невирішених проблем (рис. 2.1).

Незбалансованість реформування господарського механізму (фіскальної, грошово-кредитної, бюджетної й інших сфер) із реформуванням в трудовій та соціальній сферах

Недосконалість норм трудового й соціального законодавства

Невикористання у практиці соціального управління регіональних й державних соціальних стандартів та соціальних гарантій діючого законодавства

Недостатня адаптованість соціального законодавства нашої країни до системи законодавства і права Європейського Союзу тощо.

Рис. 2.1. Провідні проблеми державного управління системою соціальної роботи в територіальних громадах

Джерело: побудовано за даними [30, с. 135]

Ще однією вагомою проблемою державного управління системою соціальної роботи у територіальних громадах являється якість соціальної роботи. Якість, як сукупність властивостей і рис послуги або продукту, що визначають спроможність послуги або товару задовольняти потреби одержувача, у державному управлінні означає: згідно з демократичними процедурами відповідальність за здійснені заходи, додержання правового порядку, встановленого законами та конкретними положеннями, співучасть і врахування потреб зацікавлених сторін, досконалість в наданні державних (суспільних) послуг, досягнення окреслених цілей, висока ефективність, управління інноваціями, модернізацією і змінами [33, с. 23].

Найбільш простими методами оцінки якості послуг являються облік скарг клієнтів, анкетне дослідження задоволеності клієнтів, скорочення кількості осіб, котрі потребують допомоги, внаслідок соціальної роботи і пільг (дані зі звітів), зменшення кількості осіб, котрі одержують довгострокову допомогу (дані зі звітів), результати зовнішнього контролю й аудитів.

Оцінка і моніторинг наданих соціальних послуг являються елементами вдалого управління соціальними послугами, в той же час служить для постійного зростання ефективності та якості даних послуг. Результати оцінки і моніторингу мають бути представлені всім зацікавленим сторонам, для котрих інформація являється актуальною; їх варто застосовувати для підвищення якості діяльності.

У ході вдосконалення надавання соціальних послуг необхідно розробити та впровадити таку систем послуг, котра забезпечить їх високу якість, доступність соціальних робітників, оперативність дій (час від подання заяви до рішення щодо надання допомоги) й ефективність – якнайліпше застосування фінансових, матеріальних і людських можливостей. Удосконалення надання кожної послуги має враховувати її мету і характеристики групи отримувачів.

Розроблені стандарти обслуговування, на кшталт, стосовно послуг із догляду за старшими особами й особами з інвалідністю (за умови їх додержання), мають великий вплив на зростання доступності, ефективності та якості даних послуг. Наявність стандартів збільшує якість послуги і служить їй просуванню у суспільстві, за допомогою стандартів виконується оцінка послуги. Стандарти надають постачальникам послуг – початківцям поради стосовно планування послуг і того, що у них являється вагомим, допомагають постачальникам послуг й особам, котрі співпрацюють із ними, у вирішенні сумнівів стосовно етичності і правильності поведінки постачальника послуг в процесі надання послуги, збільшують довіру до оточення, пов'язаного із цією послугою, і збільшують довіру до їх роботи зі сторони клієнтів й обслуговуваних осіб, захищають особисті права осіб [33, с. 24].

Відповідно до думки М. М. Панченко, на шляху поліпшення державного управління системою соціальної роботи у територіальних громадах пропонується активне практичне, а не формальне, впровадження регіональних соціальних стандартів задля встановлення комплексу правил, норм та вимог до ресурсної забезпеченості регіональної соціальної сфери, направленості дій держави зі створення інституційних, правових, матеріальних умов забезпечення соціального благополуччя населення, згідно з його потребами, в котрих задля добровільного багаторазового використання буде встановлено нормативи забезпечення життєдіяльності та принципи реалізації державних заходів в соціальній сфері і використання механізмів міжсекторного партнерства під час розроблення та реалізації управлінських рішень на місцевому рівні, що допомагатиме у їх об'єктивізації, становленню громадянського суспільства [35, с. 13].

Необхідно зазначити, що децентралізація і соціально-економічні реформи в Україні сприяють наданню соціальних послуг та розвитку соціальної роботи якраз на місцевому рівні, інакше кажучи на рівні міста, району чи села або селища (рівень адміністративно-територіальної одиниці).

На території кожної адміністративно-територіальної одиниці проживає певна громада, котра являється сукупністю людей, об'єднаних спільним становищем (в даному випадку територією проживання), таким чином, місцевий рівень в широкому значенні включає і таке поняття, як «рівень громади». Розвиток соціально-економічних та соціально-політичних процесів в нашій країні характеризується багаторазовим зростанням уваги до проблем місцевого розвитку і забезпечення рівного доступу населення до суспільних благ незалежно від місця проживання [21, с. 110].

З огляду на результати власного дослідження В. І. Николаєва притримується думки, що для ліквідації зазначених вище проблем, доречним буде розвиток інноваційних форм діяльності закладів соціальної сфери; вдосконалення структур виконавчих органів державної влади на міському рівні; пошук та залучення позабюджетних джерел фінансування; децентралізація деяких засад реалізації соціальної політики на місцевому рівні, що передбачає надання органам виконавчої влади більшої самостійності в процесі прийняття відповідних рішень. Вирішення окреслених вище проблем щодо організації державного управління системою соціальної роботи на рівні громади потребує значних зусиль та часу із залученням спонсорів та меценатів, засобів масової інформації; зацікавлення й активної участі провідних експертів-фахівців і вчених; вдосконалення механізмів взаємодії органів державної влади із громадськими організаціями; здійснення соціологічних досліджень та фокус-груп [30, с. 136].

М. Ольчак і К. Ростек у свою чергу визначили чинники, котрі чинять вплив на ефективність надання послуг соціальної допомоги: дії на основі аналізу і планування, належна організація послуг, зокрема забезпечення кількості працівників, котрі відповідають масштабу і кількості завдань (запобігання «вигоранню», відсутність перевантаження роботою), можливості розвитку, час для соціальної роботи, участь в прийнятті рішень, напрямки просування робітників, підвищення кваліфікації управлінських кадрів й робітників, включаючи соціальні компетенції («м'які»), правильний

інформаційний потік, адекватний рівень винагороди, відділення адміністративної роботи від соціальної роботи, спрощення процедур і їх адаптація до потреб (меншу бюрократії), відсутність архітектурних бар'єрів, прийнятні житлові умови, забезпечення співпраці із іншими установами (роботодавцями, РДА, центрами зайнятості, поліцією, судами), спеціалізована підтримка соціальних робітників, на кшталт, юристів, терапевтів, психологів, комп'ютеризація процесів (зокрема звітності), забезпечення соціальних робітників транспортними засобами, різні форми активації осіб, котрі потребують допомоги шляхом зовнішньої підтримки (на кшталт, з державних коштів), передача певних завдань суб'єктам соціальної економіки, громадським організаціям чи іншим, допомога у плануванні бюджету тощо [33, с. 27].

У роз'ясненні для керівників органів місцевого самоврядування стосовно розвитку і забезпечення надання соціальних послуг на рівні громади, підготованому Міністерством соціальної політики України в співпраці із Ініціативою стосовно розвитку послуг у громаді для сімей і дітей проєкту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe), з метою забезпечення комплексного підходу в соціальній підтримці населення і доступності соціальних послуг для всіх мешканців громади рекомендується, аби усі суб'єкти, пов'язані із забезпеченням прав дитини і наданням послуг соціального характеру були об'єднані в єдину інтегровану систему [41, с. 19].

У ході планування інтегрованої моделі необхідно брати до уваги, що наявність розвинутих реабілітаційних, освітніх і медичних послуг, організації дозвілля, послуг із культури, буде допомагати у забезпеченні належної профілактики потрапляння дітей та сімей у важкі обставини в житті. На кшталт, поряд із освітніми (позашкільна, шкільна та дошкільна освіта освіта) мають бути забезпечені супутні послуги (гаряче харчування в закладах освіти, групи продовженого дня, підвезення до закладів освіти), що дасть можливість забезпечити підтримку відповідного рівня харчування дітей, в

першу чергу із малозабезпечених сімей, батькам працювати, не хвилюючись щодо необхідності забрати дитину зі школи в обідній час тощо.

І. Колосовська і О. Нема акцентують на тому, що задля удосконалення системи надання соціальних послуг, в тому числі на регіональному рівні, більшу увагу слід акцентувати на якісних показниках: професійності фахівця соціальної роботи, результативності, повазі до одержувача соціальних послуг, адресності, відкритості, індивідуальному підході, доступності, своєчасності [24, с. 111].

Активізація ролі громади в реалізації публічного управління соціальною роботою окреслює потребу в налагодженні і підтримці співробітництва, розвиток наявного потенціалу, надання технічної допомоги задля того, аби зробити громаду більш дієвою та міцною. В контексті соціальної роботи активізація громади являється поєднанням великої кількості процесів, а саме: розбудова громадських організацій, діяльність котрих направлена на вирішення соціальних проблем; залучення громадян до обговорення і сприйняття факту існування проблем соціально вразливих категорій в громаді; визначення кола осіб і мережі закладів та установ, здатних вирішити проблеми, проведення переговорів з останніми; виявлення сприятливих та можливих для громади напрямків вирішення існуючих проблем й ін. [22].

Як вважає Н. Ф. Романова, задля покращення якості соціального обслуговування як напряму соціальної роботи вагомим значення набуває інформування населення щодо соціальних послуг; впровадження державних стандартів соціальних послуг; окреслення критеріїв діяльності суб'єктів, які надають соціальні послуги; запровадження технології оцінювання потреб, запровадження механізму моніторингу і контролю якості соціальних послуг.

За нинішнього етапу модернізації системи соціальних послуг перехід до ринку соціальних послуг в громаді здійснюється за трьома головними напрямками: 1) модернізація діючої інфраструктури; 2) розробка практичного інструментарію (нормативна база стосовно стандартів, моделей надання

послуг, соціального замовлення тощо); 3) розвиток ринку соціальних послуг [42].

Визначальними напрямками покращення умов, методик та форм соціальної роботи на нинішньому етапі мають бути представлені на рис. 2.2.

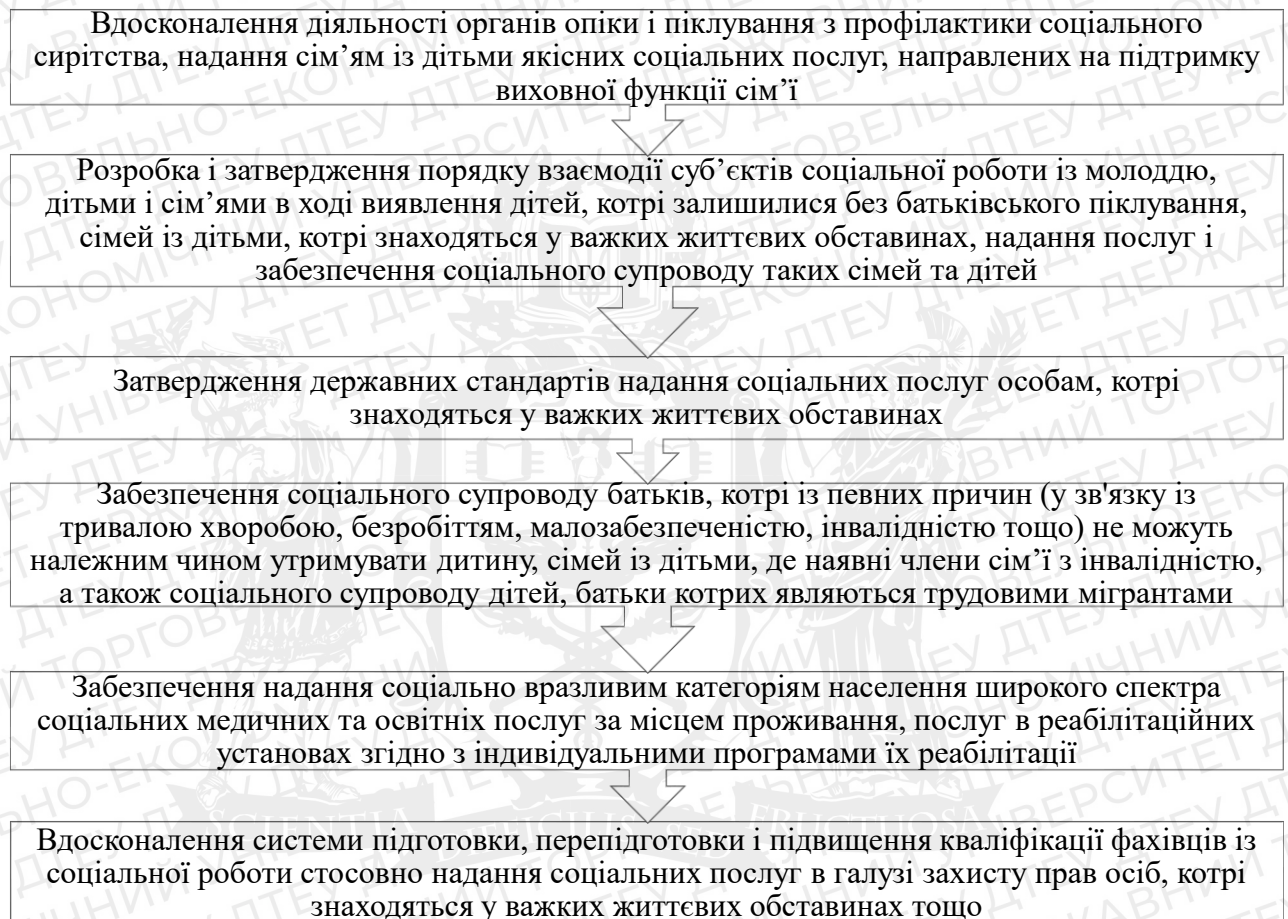

Рис. 2.2. Ключові напрями поліпшення умов, форм і методик соціальної роботи

Джерело: побудовано за даними [24, с. 112-113]

Таким чином, з огляду на наявні проблеми державного управління системою соціальної роботи у територіальних громадах, до головних з котрих можна віднести такі: низький професійний рівень фахівців, недостатній обсяг повноважень територіальних громад, недоліки діючого законодавства; недостатність джерел надання і фінансування соціальних послуг, відсутність впровадження інноваційних соціальних технологій, низька якість наданих послуг, недостатнє впровадження сучасних

інформаційних технологій тощо. Ключовими напрямками модернізації державного управління в галузі соціальної роботи мають стати: застосування альтернативних джерел надання і фінансування соціальних послуг; узгодження і координація дій різних суб'єктів (громадського сектору, місцевого самоврядування, органів виконавчої влади); впровадження інноваційних соціальних технологій; інтеграція зусиль, можливостей і засобів неурядових організацій та державних інституцій; оптимізація системи соціальних послуг на рівні територіальної громади; розробка і впровадження дієвих механізмів міжсекторного партнерства стосовно забезпечення соціальних гарантій та захисту прав соціально вразливих категорій громадян, формування умов для їх адаптації у соціальному середовищі; забезпечення належного професійного рівня фахівців соціальної роботи.

2.2. Напрями удосконалення механізму державного управління системою соціальної роботи в Кам'янець-подільській районній державній адміністрації

Необхідно відзначити, що механізму державного управління системою соціальної роботи у Кам'янець-подільській районній державній адміністрації притаманні усі визначені у попередньому пункті загальноукраїнські проблеми.

До того ж, з огляду на відгуки споживачів соціальних послуг у мережі інтернет, надзвичайно актуальними проблемами для Кам'янець-подільської районної державної адміністрації за нинішнього етапу являються наявність значних черг і недостатня кваліфікація персоналу, в тому числі із врахуванням суттєвого збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб із східних та центральних регіонів нашої країни у зв'язку із військовими діями Російської Федерації на території України.

Якраз тому, на нашу думку, механізм державного управління системою соціальної роботи у Кам'янець-подільській районній державній адміністрації потребує вдосконалення у напрямку підвищення кваліфікації робітників завдяки тренінгам і курсам. Результатом котрих має бути регулярна атестація робітників соціального сектору.

До того ж, ми вважаємо, що доречним в такому випадку методом може стати інтернет опитування на сайті Кам'янець-подільської районної державної адміністрації чи СМС-опитування споживачів соціальних послуг після звернення до даного державного закладу, стосовно якості одержаних послуг (моніторинг). Такі опитування для поліпшення якості обслуговування клієнтів імплементовані у роботу таких установ України як «Нова пошта», «Приватбанк» тощо. Відповідно до даних одержаних за допомогою опитування споживачів соціальних послуг, якщо оцінка відноситься якраз до роботи спеціаліста, можливе формування рейтингу робітників Кам'янець-подільської районної державної адміністрації і її відділів. Періодичність може бути річна, квартальна, місячна. Результатом низького рейтингу працівника має бути відповідна реакція керівництва державної установи. Прикладом даних заходів може слугувати додаткове навчання робітників для підвищення кваліфікації, догана (спочатку в усній формі, а при повторному, на кшталт, квартальному рейтингу – письмова), звільнення за невідповідність займаній посаді тощо.

На сьогоднішній день проблемним питанням Управління соціального захисту Кам'янець-подільської районної державної адміністрації являється стягнення суми надміру виплачених коштів державної соціальної допомоги. Суть питання в тому, що велика кількість громадян ухиляється від добровільного повернення надміру виплачених коштів, котрі стягнути в судовому порядку немає змоги за відсутності коштів для судового збору. В соціальних інспекторів на цьому етапі немає важелів впливу для виконання покладених на нього обов'язків стосовно стягнення надміру виплачених коштів. З огляду на зазначене вище, потрібно на загально державному рівні

розробити механізми та нормативно-правове регулювання процесу стягнення суми надміру виплачених коштів державної соціальної допомоги.

На сьогоднішній день, в той час як матеріально-фінансові ресурси держави як ніколи обмежені, забезпечення раціональності, адресності і конкретності витрачання коштів в процесі вирішення проблем соціальної сфери, зокрема у державному управлінні організацією соціальної роботи набуває особливо вагомий значущості (як для самих уразливих і малозабезпечених категорій, так й для суспільства).

В центрі уваги дослідження даного процесу мають стояти організаційні, а в більш загальному сенсі – інституційні механізми набуття системою державного управління нових якостей на базі організаційно-процесуальних і структурно-функціональних новацій [32]. Дані механізми доречно на інституційному рівні об'єднати у єдиний інституційний механізм оновлення діяльності органів державної влади у нашій країні. Він постає у вигляді інструменту становлення інноваційного типу державного управління, який на постійних засадах забезпечує реформування системи органів державної влади шляхом зміни в її процесуально-діючих характеристиках і функціональній організації [49, с. 156].

Таким чином інноваційний тип управління, який стає результатом дії даного механізму, набуває спроможності до постійного самооновлення власної структури і функцій згідно з потребами суспільства. На сьогоднішній день, запровадження електронного урядування являється одним із найефективніших засобів вдосконалення усієї системи державного управління у зв'язку із застосуванням сучасних інформаційних комунікаційних технологій (ІКТ). В першу чергу це забезпечить високу якість і доступність електронних послуг для громадян. В наш час, з'являється потреба забезпечення системного управління країною, цілеспрямованих й узгоджених дій всіх ланок державної влади шляхом утворення Інтегрованої інформаційно-аналітичної системи [39, с. 236].

За нинішнього етапу розвитку, ефективна діяльність системи управління системою соціальної роботи, в тому числі в умовах Кам'янець-подільської районної державної адміністрації, не є можливою без релевантної, оперативної і достовірної інформації. Якраз тому активно продовжується процес впровадження, поліпшення наявних та розробка нових інформаційних технологій, які являються опорним підґрунтям модернізації інформаційного механізму державного управління системою соціальної роботи за сучасних умов.

Дослідники виокремлюють ряд переваг від використання інформаційних технологій в управлінському процесі (рис. 2.1).

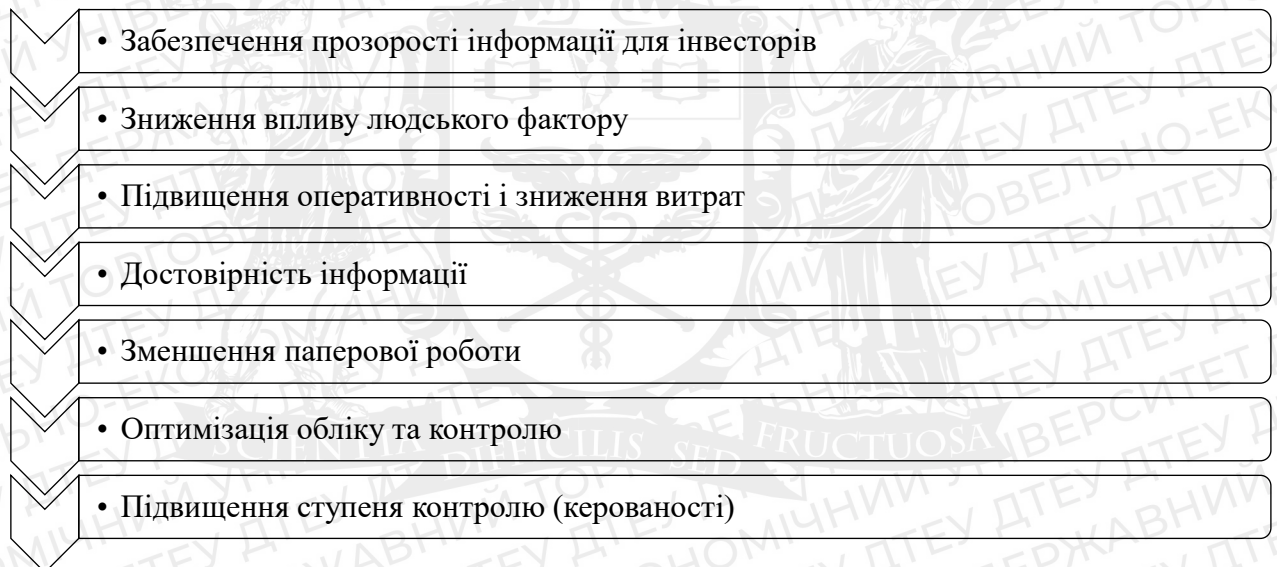

Рис. 2.1. Переваги від використання інформаційних технологій у державному управлінні системою соціальної роботи

Джерело: побудовано за даними [5, 32]

Не дивлячись на наявність суттєвого потенціалу стосовно впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у всі сфери життєдіяльності нашої країни, в тому числі у механізм державного управління системою соціальної роботи і суспільного запиту на дане впровадження, стан розбудови інформаційного суспільства в Україні у порівнянні зі світовими тенденціями являється недостатнім. З метою

подолання даної проблеми необхідна зміна управлінського підходу до використання сучасних ІКТ з однієї сторони та політичної волі з іншої.

Необхідно відзначити, що на шляху реалізації зазначених пропозицій виникає ряд факторів, які ускладнюють процес їх реалізації в умовах територіальних громад, зокрема Кам'янець-подільської районної державної адміністрації: недостатній рівень результативності інструментів електронної демократії; цифрова нерівність; низький рівень компетенції громадян в сфері електронної демократії; слабка нормативно-правова база забезпечення електронної демократії; комп'ютерна та ІКТ грамотність й ін.

Таким чином, існуючі проблеми у державному управлінні системою соціальної роботи Кам'янець-подільської районної державної адміністрації можливо ліквідувати чи зменшити завдяки підвищенню професійної кваліфікації робітників, удосконалення нормативно-правового регулювання державного управління на регіональному рівні і активного впровадження сучасних інформаційних технологій.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Механізм державного управління являє собою систему дій органів державної влади із використання сукупності практичних заходів, важелів, засобів і стимулів задля досягнення певних економічних результатів в суспільно вагомих сферах розвитку суспільства. Державне управління у сфері соціальної роботи характеризується певними специфічними рисами та визначається як направлені системні дії органів державної влади щодо системи соціальної роботи через впровадження певних методів та принципів й інших важелів управління на всіх рівнях задля виконання завдань та цілей соціальної політики, котра основана на законодавчо затверджених імперативах та розкриває соціальні показники благополуччя населення (рівень охоплення та якість соціальних послуг, рівень безробіття, рівень бідності тощо).

Кам'янець-подільська районна державна адміністрація являється місцевим органом виконавчої влади, що у рамках власних повноважень провадить виконавчу владу на території Кам'янець-Подільського району, а також реалізує повноваження, делеговані їй районною радою. Грунтуючись на аналізі звітів розміщених на офіційному сайті Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації встановлено, що повноваження цієї районної державної адміністрації у сфері соціального захисту і соціального забезпечення населення виконуються належно, проте вирішення деяких проблем, що наявні в діяльності даного державного органу, допоможе функціонувати йому більш ефективно.

Головними проблемами державного управління системою соціальної роботи у територіальних громадах являються такі: низький професійний рівень фахівців, недостатній обсяг повноважень територіальних громад, недоліки діючого законодавства; недостатність джерел надання і фінансування соціальних послуг, відсутність впровадження інноваційних соціальних технологій, низька якість наданих послуг, тощо.

Ключовими напрямками модернізації державного управління в галузі соціальної роботи мають стати: застосування альтернативних джерел надання і фінансування соціальних послуг; узгодження і координація дій різних суб'єктів (громадського сектору, місцевого самоврядування, органів виконавчої влади); впровадження інноваційних соціальних технологій; інтеграція зусиль, можливостей і засобів неурядових організацій та державних інституцій; оптимізація системи соціальних послуг на рівні територіальної громади; розробка і впровадження дієвих механізмів міжсекторного партнерства стосовно забезпечення соціальних гарантій та захисту прав соціально вразливих категорій громадян, формування умов для їх адаптації у соціальному середовищі; забезпечення належного професійного рівня фахівців соціальної роботи; збільшення ефективності функціонування соціальних служб; впровадження комплексної системи соціальної роботи й ін.

Механізму державного управління системою соціальної роботи у Кам'янець-подільській районній державній адміністрації притаманні усі визначені у попередніх пунктах загальноукраїнські проблеми. До того ж, з огляду на відгуки споживачів соціальних послуг у мережі інтернет, надзвичайно актуальними проблемами для Кам'янець-подільської районної державної адміністрації за нинішнього етапу являються наявність значних черг і недостатня кваліфікація персоналу, в тому числі із врахуванням суттєвого збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб із східних та центральних регіонів нашої країни у зв'язку із військовими діями Російської Федерації на території України.

Існуючі проблеми у державному управлінні системою соціальної роботи Кам'янець-подільської районної державної адміністрації можливо ліквідувати чи зменшити завдяки підвищенню професійної кваліфікації робітників, удосконалення нормативно-правового регулювання державного управління на регіональному рівні і активного впровадження сучасних інформаційних технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акімова Л. М. Теоретичні основи державного управління розвитком національної безпеки. Державне управління: удосконалення та розвиток: електрон. наук. фах. вид. 2015. №5. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1210>
2. Акімова Л. М. Удосконалення основних складових механізму державного управління забезпеченням економічної безпеки України. Державне управління та місцеве самоврядування: збірник наукових праць. Дніпропетровськ: ДРІДУ НАДУ. 2018. Вип. № 4 (39). С. 75-81.
3. Бакуменко В. Д., Безносенко Д. О. Виявлення комплексу проблем державного управління процесами європейської та євроатлантичної інтеграції України, розробка пропозицій щодо вдосконалення системи державного управління цими процесами. Київ: НАДУ; Центр навчання і дослідж. з європ. та євроатлант. інтеграції України. 41 с.
4. Баранник Л.Б. Фінансове забезпечення системи соціального захисту населення в умовах економічних перетворень : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.08. Київ, 2014. 38 с.
5. Барікова А. А. Електронна держава: нова ефективність урядування: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 224 с.
6. Безпалько О. В. Теорія і практика соціально-педагогічної роботи з дітьми та учнівською молоддю в територіальній громаді: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.05; Луган. нац. пед. ун-т ім. Тараса Шевченка. Луганськ, 2007. 44 с.
7. Бородін Є., Раєвська К. Соціальна робота органів місцевого самоврядування з молоддю в Україні: організаційно-правовий аспект. Держ. упр. та місц. самоврядування. 2011. Вип. 4(11). С. 240–250. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_04\(11\)/11beiopa.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_04(11)/11beiopa.pdf)

8. Бюджетний кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/ed20150920#Text>

9. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування [Текст] : навчальний посібник / Ю. Є. Вороніна. – Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. – 204 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/346596794.pdf>

10. Все про соціальну роботу : навч. енциклопед. словник-довідник / за ред. В. М. Пічі. Вид. 2-ге, ви-правлене, перероблене та доповнене. Львів: «НовийСвіт – 2000», 2013. 616 с.

11. Ганцюк Т. До проблеми визначення елементів комплексного механізму державного управління. Державне управління та місцеве самоврядування. 2014. Вип. 3. С. 17–26.

12. Горбатюк С.Є. Державне регулювання соціальної роботи в Україні: дис. ... канд. наук з держ. упр.: спец. 25.00.02. Національна академія державного управління при Президентові України. Київ, 2009. 236 с.

13. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / В. Б. Авер'янов, В. А. Дерещ, А. М. Школик та ін.; за заг. ред. В. Б. Авер'янова. Київ: Юстиніан, 2007. 288 с.

14. Дубич К.В. Сучасна система надання соціальних послуг України. Державне управління: удосконалення та розвиток: електрон. наук. фахове вид. 2015. №3. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua>.

15. Європейська соціальна хартія (переглянута): Рада Європи; Хартія, Міжнародний документ від 03.05.1996. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text

16. Звернення громадян. Кам'янець-Подільська районна державна адміністрація. 2022. URL: <https://kp-rda.gov.ua/zvernennya-gromadyan-14-18-53-17-07-2018/>

17. Звіт по зверненнях громадян, що надійшли до Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації за 2019 рік. Кам'янець-Подільська районна

державна адміністрація. 2022. URL: <https://kp-rda.gov.ua/zvernennya-gromadyan-17-13-03-18-06-2018/>

18. Звіт по зверненнях громадян, що надійшли до Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації за 2020 рік. Кам'янець-Подільська районна державна адміністрація. 2022. URL: <https://kp-rda.gov.ua/zvernennya-gromadyan-14-18-53-17-07-2018/>

19. Звіт по зверненнях громадян, що надійшли до Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації за 2021 рік. Кам'янець-Подільська районна державна адміністрація. 2022. URL: <https://kp-rda.gov.ua/zvernennya-gromadyan-14-18-53-17-07-2018/>

20. Інформація про підсумки соціально-економічного розвитку Кам'янець-Подільського району за 2021 року. Кам'янець-Подільська районна державна адміністрація. 2022. URL: <https://kp-rda.gov.ua/socialoekonomichne-standovische-v-raioni-15-35-04-17-07-2018/>

21. Калашнікова Т.М. Забезпечення територіально локалізованими благами в контексті людського розвитку. Демографія та соціальна економіка. 2015. № 1 (23). С. 102–112.

22. Кандагура К.С. Механізм державного управління у сфері взаємовідносин влади з інститутами громадянського суспільства. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2015. №1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2015_1_11.

23. Ковалюк О. М. Фінансовий механізм організації економіки України (проблеми теорії і практики): монографія. Львів: Видавничий центр Львівського Національного університету ім. Івана Франка, 2002. 396 с.

24. Колосовська І., Нема О. Удосконалення публічного управління у сфері соціальної роботи на регіональному рівні. Державне управління та місцеве самоврядування. 2018. Вип. 4. С. 109-114. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2018_4_18.

25. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

26. Кравченко О. Теоретичні підходи до визначення поняття «механізм державного управління». Державне управління: удосконалення та розвиток: електрон. наук. фах. вид. 2009. Вип. 3. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=56>

27. Круглов М. И. Стратегическое управление компанией: учеб. для вузов. Москва: Рус. деловая лит., 1998. 111 с.

28. Куспьяк Г. Класифікаційний склад та структура механізмів державного управління. Теоретичні та прикладні питання державотворення. 2018. Вип. 23. С. 61–75.

29. Ліпенцев А. В., Поляк О. В. Основні напрямки формування механізмів надання управлінських послуг органами влади. Теоретичні та прикладні питання державотворення: електрон. наук. фах. вид. 2008. №2. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/tppd/2008-2/08lavpov.htm/08lavpov.htm>

30. Николаева В. И. Організаційне забезпечення системи соціальної роботи в Україні: сучасні реалії. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління. 2019. Т. 30(69), № 3. С. 131-137. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/sntvupa_2019_30\(69\)_3_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/sntvupa_2019_30(69)_3_25).

31. Николаева В. И. Питання дієвості фінансового механізму державного управління системою соціальної роботи в Україні. Публічне управління та митне адміністрування. 2019. № 3 (22). С. 106–113. URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2019/3/15.pdf>

32. Николаева В. И. Сучасні інновації у державному управлінні системою соціальної роботи: переваги та перепони. Public Administration and Regional Development. 2020. №8. С. 654-678. URL: <https://pard.mk.ua/index.php/journal/article/view/199/160>

33. Ольчак М., Ростек К. Вдосконалення соціальних послуг в об'єднаних територіальних громадах: посібник, Київ. 2019. 57 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/508/1._A2%D0%93.pdf

34. Основні завдання та нормативно-правові акти. Кам'янець-Подільська районна державна адміністрація. 2022. URL: <https://kp-rda.gov.ua/osnovni-zavdannya-ta-normativnopravovi-akti-18-31-42-18-06-2018/>

35. Панченко М. М. Удосконалення механізмів державного управління соціальною сферою на регіональному рівні: організаційний аспект: автореф. дис. ... канд з держ. упр.: спец. 25.00.02. Одеса, 2009. 24 с.

36. Попов С., Савчук Л. Система надання соціальних послуг в Україні: політика та управління. Актуальні проблеми державного управління. Національна академія державного управління при Президентові України, Одеський регіональний інститут державного управління. 2018. №1. С. 68-72.

37. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>

38. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

39. Публічне управління в умовах інституційних змін : колективна монографія / За наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони. Київ, 2018. 475 с. URL: <https://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/monohrafiia-PUAM1.pdf>

40. Радченко О. В. Родові ознаки категорії «механізм» в соціальних науках. Публічне управління : теорія та практика: зб. наук. пр. Асоціації докторів держ. управління. Харків: Вид-во АДНДУ, 2013. № 3(15). С. 19-25.

41. Розвиток та забезпечення надання соціальних послуг на рівні громади: роз'яснення для керівників органів місцевого самоврядування відповідно до чинного законодавства. Міністерство соціальної політики України у співпраці з Ініціативою щодо розвитку послуг в громаді для дітей та сімей проекту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe). 2020. 29 с. URL: <https://pidgorodne.otg.dp.gov.ua/storage/app/sites/92/uploaded-files/yasnennya-dlya-kerivnikiv-organiv-mistsevogo-samovryaduvannya.pdf>

42. Романова Н. Ф. Формування ринку соціальних послуг на сучасному етапі в Україні. Innovative processes in education: collective monograph. AMEET Sp. z o.o., Lodz, Poland, 2017. P. 187–188.

43. Рудніцька Р. М., Сидорчук О. Г. Сутність та зміст механізмів державного управління та принципів їх функціонування. Публічне управління: теорія та практика. 2014. Вип. 4. С. 50-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pubupr_2014_4_10.

44. Сквірський І. О. Новий погляд на зміст категорії «державне управління». Право і суспільство. 2013. №2. С. 89-95. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2013_2_16.

45. Соціальний захист населення. Кам'янець-Подільська районна державна адміністрація. 2022. URL: <https://kp-rda.gov.ua/socialnij-zahist-naseleennya-17-15-24-18-06-2018/>

46. Соціальні послуги в громаді: новели законодавства. Проектом «Експертна підтримка врядування та економічного розвитку (EDGE)» у партнерстві з Міністерством соціальної політики. 11 с. URL: <http://ipzn.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/Sotsialni-poslugy-v-gromad.pdf>

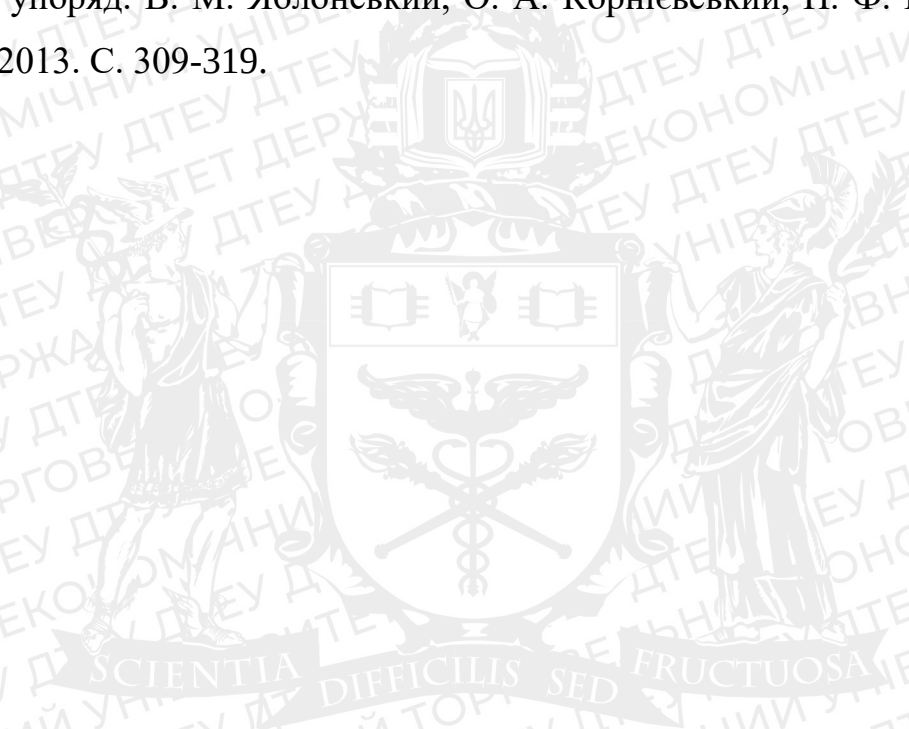
47. Соціально-економічне становище в районі. Кам'янець-Подільська районна державна адміністрація. 2022. URL: <https://kp-rda.gov.ua/socialoekonomichne-stanovische-v-rajoni-15-35-04-17-07-2018/>

48. Сурмін Ю.П. Проблеми та напрями змін державного управління в Україні в сучасних умовах. Публічне управління: шляхи розвитку: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 26 листоп. 2014 р.): у 2 т. / за наук. ред. Ю.В. Ковбасюка, С.А. Романюка, О.Ю. Оболенського. Київ: НАДУ, 2014. Т. 1. С. 10–13.

49. Федорчак О. В. Інноваційний механізм державного управління: підходи до формування. Ефективність державного управління. 2012. Вип. 33. С. 150-157. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S

[21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP meta&C21COM=S&2
S21P03=FILA=&2 S21STR=efdu 2012 33 19](#)

50. Халецький А. Механізм державного управління взаємодією влади із громадянським суспільством. Розвиток взаємодії держави і громадянського суспільства в контексті впровадження європейських принципів належного врядування: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (12 грудня 2012 р., м. Київ) / упоряд. В. М. Яблонський, О. А. Корнієвський, П. Ф. Вознюк. Київ: НІСД, 2013. С. 309-319.

**Дані про звернення громадян, що надійшли до
Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації та органів місцевого самоврядування
за 2020 рік у порівнянні з 2019 роком**

№ з/п	Найменування органів виконавчої влади та місцевого самоврядування	Кількість усіх звернень		Кількість звернень, що надійшли поштою (п.1.1) *		Кількість звернень на особистому прийомі (п.1.2)		Результати розгляду звернень:							
		2019	2020	2019	2020	2019	2020	вирішено позитивно п. 9.1		відмовлено у задоволенні п. 9.2		дано роз'яснення п. 9.3		інше п. 9.4 – 9.6	
		2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.	Кам'янець-Подільська районна державна адміністрація	1358	1752	1202	1695	156	57	958	525	29	15	316	186	55	26
2.	Районні ради сільських районів, районні ради ОТГ	170	1176	10	1134	160	42	123	99	-	2	41	68	6	7
3.	Селищні ради, селищні ради ОТГ	916	942	208	222	708	720	912	880	2	10	2	50	-	2
4.	Сільські ради, сільські ради ОТГ	23564	20424	3982	3960	19582	16464	18888	16661	78	61	2720	2752	1878	950

	РАЗОМ:	26008	23294	5402	3511	20606	17283	20881	18165	109	88	3079	3056	1939	985
--	---------------	--------------	--------------	-------------	-------------	--------------	--------------	--------------	--------------	------------	-----------	-------------	-------------	-------------	------------

№ з/п	Кількість звернень, з них:															
	повторних (п.2.2)		колективних (п.5.2)		від учасників та інвалідів війни, учасників бойових дій (п. 7.1, 7.3, 7.4, 7.5)		від інвалідів I,II,III групи (п.7.7, 7.8, 7.9)		від ветеранів праці (п.7.6)		від дітей війни (п.7.2)		від членів багатодітних сімей, одиноких матерів, матерів-героїнь (п.7.11 ,7.12, 7.13)		від учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС та осіб, що потерпіли від Чорнобильської катастрофи (п.7.14, 7.15)	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1.	8	4	53	16	75	66	90	75	30	21	1	5	85	51	1	10
2.	-	4	7	5	13	3	24	29	1	-	4	1	-	46	-	1
3.	-	2	13	11	38	28	69	71	249	-	47	151	27	12	11	14
4.	35	478	136	42	443	439	349	350	69	51	237	263	178	241	46	67
РАЗОМ:	43	488	209	74	569	536	532	525	379	72	289	420	290	350	58	92

Продовження додатку А

№ з/п	Кількість питань, порушених у зверненнях громадян	у тому числі питання:									
		аграрної політики і земельних відносин	транспорту і зв'язку	фінансової, податкової, митної політики	соціального захисту	праці і заробітної плати	охорони здоров'я	комунального господарства	житлової політики	екології та природних ресурсів	Забезпечення дотримання законності та охорони

																0		
	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72
1.	41	3	32	2	-	-	-	5	-	2	21	10	8	3	-	12		
2.	9	2	-	-	-	1	-	5	-	2	5	3	-	2	11	15		
3.	4	8	2	9	6	3	5	4	3	2	12	9	-	-	-	15		
4.	478	391	564	220	-	-	-	-	-	-	478	310	285	240	60	74		
РАЗОМ	532	404	598	231	6	4	5	14	3	6	516	332	293	245	71	116		

Джерело: [Звіт по зверненнях громадян 2020]

